Inhoud

Woord vooraf 7

I Opmaat – De Lage Landen 9
1 Een rivierendelta 9
2 De stad Utrecht 10

II De eerste zes culturen 18
1 Israël 18
2 Rome 19
3 Het Frankische Rijk 21
4 Ierland en de Angelsaksische eilanden 24
Uitweiding 1 Iona en Staffa 27
Uitweiding 2 De innerlijke leeftijd van de mensheid in de zevende en achtste eeuw 35
Uitweiding 3 Een sleutel tot historische processen? 36
5 Het Germaanse Noordwest-Europa en haar goden 37
6 De graal in de Lage Landen 59

III Boden in de zuidelijke Nederlanden 65
1 Eloi (588–660) 65
2 Amandus (594–684) 65
3 Lambert (638?–700) 67
4 Wolfram (ca. 647–700) 67

IV Kennemerland en Adelbert 70
1 Korte historie 70
2 De legende van de appelboom 71
Uitweiding 4 De boden brachten heel wat mee uit Engeland 79
Uitweiding 5 Adelbert een historische persoon? 80

V Uitbreiding 81
1 Willibrord (658–739) 81

Uitweiding 6 Waarom alleen mannen? 88
Uitweiding 7 Zachtmoedigheid 89
Uitweiding 8 Een persoonlijk en historisch keerpunt 90
Uitweiding 9 Mariaverering 91
Uitweiding 10 Perzië, Charibert en Odilia 92
2 Winfrid – Bonifatius (672–754) 101
3 De drijfveer van de boden 109
4 Het Saksische gebied rond de IJssel en de bode Liafwin (Lebuïnus) 114

VI Afronding 121
1 Noord- en Midden-Nederland en Ludger (742-807) 121
2 De Heliand 129
3 Widukind (ca. 750–ca. 810) 131
Uitweiding 11 De gewapende inbreng van het christendom 133
Uitweiding 12 Het sacrament van het altaar 136

VII Grote lijnen 137
1 De boden en de Lage Landen als geheel 137
2 Karel de Grote (742–814) 139
3 De zevende cultuur / De smidse van Eloi 141
Uitweiding 13 Het oerbeeld wit en rood 142
4 Het tijdsbestek van de kerstening van Nederland in ruimer verband 144
5 Nederlands wereldbewustzijn 148
6 Grondslagen voor onze tijd? 150
7 Ten slotte 157

VIII Aantekeningen 161

IX Overzichten 172
1 Jaartallen 172
2 Genoemde persoonlijkheden 176
3 Namenregister 177
4 Woordregister 179
5 Gebruikte literatuur 180